

# Bijlage E

## Criteria bij overlast

In deze bijlage staat per soort overlast door bomen wat de gemeente Velsen hier aan doet. We houden hierbij rekening met het maatschappelijk belang van bomen en wegen dit af tegen de mate van overlast die inwoners ervaren.

We onderscheiden de volgende soorten overlast

- Vallende bladeren en takken
- Schaduwwerking
- Insecten
- Stuifmeel
- Vruchtval
- Bestringsopdruk

### Overlast door bladval

Loofbomen en sommige coniferen laten in de herfst hun blad vallen. In veel gevallen komt dit op de openbare weg terecht maar vaak ook bij bewoners op particulier terrein. Het kan variëren van normale bladval tot echt opeenhoping van blad in hoeken en goten.

- Bij normale bladval zal de gemeente Velsen niet ingrijpen. Hierbij worden er normale rondes met veegwagens gereden om te zorgen dat de openbare weg veilig blijft.
- Als er extreme ophoping van blad plaatsvindt, kan dit in sommige gevallen leiden tot hinder op fietspaden, voetpaden en rijbanen en uiteindelijk tot gevaarlijke situaties leiden. Als dat aan de orde is zal de gemeente extra maatregelen nemen zoals een extra veegronde.

### Overlast door takken

Takken die uitgroeien en tegen gevels en ramen komen, kunnen voor overlast zorgen. Daarnaast kunnen takken ook uit de boom vallen. Dit laatste kan verschillende redenen hebben.

- Takken die overlast geven maar door gerichte onderhoudssnoei kan deze overlast worden weggenomen, zal de onderhoudssnoei worden uitgevoerd. De snoei moet wel het beeld en de kwaliteit van de boom waarborgen. Deze maatregel is ongeacht leeftijd en grootte van de betreffende de boom.
- Indien de overlast buitenproportioneel is, denk aan een groot deel van de kroon tegen een gevel, zal er gekeken worden naar passende maatregelen. Regulier onderhoud is hierbij meestal niet voldoende, er kan besloten worden tot ingrijpendere maatregelen als kandelabereren of kap. De mate van overlast, de conditie en de levensverwachting van een boom zijn erg belangrijk en worden meegenomen in de beslissing.
- Een uitzondering op bovenstaande zijn de waardevolle, monumentale bomen en structuurbomen in de gemeente Velsen. Hiervoor geldt in principe dat er geen maatregelen genomen worden anders dan reguliere onderhoudssnoei om de boom gezond te kunnen behouden.

### Schaduwwerking

Bomen geven schaduw, vooral in de zomer als de bomen in de blad staan is dat duidelijk zichtbaar.

De schaduw kan de openbare ruimte verkoelen maar ook in tuinen en huizen zichtbaar zijn en van invloed zijn. De vraag is wanneer schaduwwerking zo hinderlijk is dat mensen ook in het dagelijks leven en welzijn hier hinder van ondervinden dat het onacceptabel is.

### *Normen voor woningen*

De gemeente Velsen hanteert de normen van TNO Nederland voor de daglichttoetreding in een woning.

Dit houdt in dat een woning voldoende daglichttoetreding heeft als dit in de periode van 19 februari tot 21 oktober (8 maanden) ten minste 2 mogelijke bezonningsuren per dag is in de woonkamer.

### *Normen voor tuinen*

Met het planten van gemeentelijke bomen kunnen deze op termijn ook schaduw geven in particuliere tuinen. Dit betekent dat inwoners mogelijk van minder zonuren in hun tuin kunnen genieten dan aanvankelijk gedacht. De minimumnorm voor bezonning van een particuliere tuin bepalen we op basis van de grootte van de betreffende tuin. Deze norm is alleen van toepassing op gevels en tuinen waar daadwerkelijk zonlicht komt, een tuin of gevel volledig op het noorden telt hierin dus niet mee.

Als een woning meerdere tuinen heeft (voor-, zij- of achtertuin) dan bepalen we in eerste instantie de bezonning per tuin.

- Als een tuin met een oppervlakte tot 20 m<sup>2</sup> minimaal 90% van de totale oppervlakte in de schaduw ligt door een gemeentelijke boom. Is de genoemde tuin de enigste of de grootste tuin, dan geldt een percentage van 75%
- Bij een tuin tussen 20 m<sup>2</sup> en 75 m<sup>2</sup> groot, 75% in de schaduw ligt door een gemeentelijke boom.
- Als een tuin groter dan 75 m<sup>2</sup> meer dan 50% in de schaduw ligt door een gemeentelijke boom.

Als meerdere bomen zorgen voor schaduw in een tuin, zal er geen maatregel voor alle bomen gelden. We kijken daarbij naar welke boom het meeste schaduw wegneemt en daar geldt mogelijk de maatregel voor.

### *Overlast van bomen bij zonnepanelen of schotelantennes*

Bomen kunnen door schaduwwerking of de standplaats van de boom de werking van een zonnepaneel of schotelantenne verstoren. In veel gevallen stonden er al bomen en gaat het maatschappelijk belang van een boom voor het individuele belang.

Voor de gemeente Velsen zijn zonnepanelen op daken of schotelantennes aan gevels geen reden om bomen zeer drastisch te snoeien of te kappen. Ook bij het vervangen van bomen zal in eerste instantie uitgegaan worden van bomen die geschikt zijn voor de locatie op basis van de groeiplaats, zowel ondergronds als bovengronds. Hinder bij zonnepanelen of schotelantennes is hierbij geen criterium. Het belang en de baten van bomen zijn op de langere termijn en voor het maatschappelijk belang groter.

## Insecten

Bomen zijn vaak een interessant leefgebied voor insecten. Ze halen er nectar als de boom bloeit of vinden beschutting en een leefplek onder de bast bijvoorbeeld. Biodiversiteit is een zeer belangrijk onderwerp voor de gemeente Velsen als het gaat om duurzaamheid en onze leefomgeving. In principe worden er geen bomen gekapt of gesnoeid indien de overlast bestaat uit insecten of de overlast die de insecten vormen.

Twee van de meest voorkomende insecten waarbij overlast vaak voorkomt zijn bladluis en eikenprocessierups.

Bladluizen zijn geen directe reden om bomen te kappen of te snoeien.

- Bladluizen beschouwen we als een natuurlijk verschijnsel, dat hoort bij de aanwezigheid van de bomen in onze leefomgeving.
- De overlast die deze insecten kunnen geven als het gaat om de “roetdauw” op vervoersmiddelen zoals auto’s, motoren en fietsen, zijn geen reden om bomen te verwijderen. Er zullen dus geen structurele maatregelen worden genomen. Kap en drastische snoeimaatregelen zal de gemeente Velsen in dit geval niet overwegen.
- Als er bij een herinrichtingsproject overlastgevende bomen aanwezig zijn, dan zullen we overwegen om de bomen te vervangen voor een andere soort die minder overlast geeft. Hierbij wordt ook de leeftijd van de huidige bomen meegewogen net als de groeiplaats waarin nieuwe bomen terecht komen. Als er kans van slagen is op een nieuwe en gezonde aanplant van bomen dan is dit een mogelijkheid.

Eikenprocessierups is een steeds vaker voorkomend insect, die in kleine aantallen al voor overlast kunnen zorgen en zelfs gezondheidsproblemen kunnen veroorzaken. Het is een seizoensgebonden overlast, de hoeveelheid rupsen en dus overlast verschilt per jaar en is onder andere afhankelijk van de weersomstandigheden.

Het betreft een voorstadium van een nachtvlinder. Afhankelijk van de weersomstandigheden komen de eitjes in het voorjaar uit, waarna de rupsen zich in processie langs de stam verplaatsen. De brandharen van de rupsen kunnen hierbij voor problemen zorgen. Als de haren ingeademd worden of contact met de huid hebben kan dit voor irritatie aan luchtwegen of de huid zorgen.

- De gemeente bestrijdt de eikenprocessierups op een gerichte manier op locaties waar mensen overlast en hinder van de rupsen kunnen ondervinden.
- Zeer ingrijpende maatregelen zoals verwijderen van eiken is niet aan de orde. De gemeente Velsen acht dit niet duurzaam en het betreft een seizoensgebonden overlast waarbij de bomen de rest van het jaar een belangrijke bijdrage leveren aan onder andere de biodiversiteit.

*De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een Leidraad Beheersing Eikenprocessierups” opgesteld. De gemeente Velsen zal aan de hand van deze leidraad beheerkeuzes maken. In het nieuwe beheerplan zal deze leidraad opgenomen en uitgewerkt worden in beheermaatregelen.*

## Stuifmeel

Wanneer inwoners een allergische reactie vertonen door stuifmeel van bomen, dan is dat voor de gemeente Velsen geen reden om maatregelen te treffen. Een lokale boom heeft nauwelijks invloed op het verminderen van de allergische reactie, omdat stuifmeel zich over grote afstanden kan verplaatsen en ook van diverse soorten bomen afkomstig kan zijn in verschillende periodes.

## Vruchtval

In een periode als de herfst verliezen sommige bomen vruchten zoals eikels, kastanjes of (sier)appeltjes. Dit hoort bij bomen en is voor de gemeente Velsen geen reden om maatregelen te treffen bij deze bomen.

- Als er grote ophopingen ontstaan dan kan de gemeente er voor kiezen om een extra veegronde uit te laten voeren. Grote hoeveelheden vruchten zoals appels kan mogelijk meer insecten zoals wespen aantrekken en daardoor ook voor overlast zorgen. De gemeentelijk beheerd beoordeeld of de overlast onacceptabel is en of er extra geveegd moet worden.
- Bij toekomstige herinrichting waarbij bomen aanwezig zijn die voor grote overlast zorgen met vruchtval, kan overwogen worden om deze te vervangen voor een soort dit minder of geen vruchten dragen. Hier zal een zorgvuldige keuze in de ontwerpfase over gemaakt moeten worden.

## Bestratingsopdruk

Op locaties waar bomen in minder goede groeiplaatsen staan kunnen wortels meer aan de oppervlakte komen. Dit komt doordat de boom op zoek gaat naar voedsel en water of simpelweg niet meer de grond in kan met zijn wortels door teveel grondverdichting. Wanneer dit onder bestrating gebeurt dan zorg dit voor zogenoemde opdruk van de bestrating van een fiets- of voetpad bijvoorbeeld. Als dit ernstige vormen aanneemt kan het ook voor gevaarlijke situaties leiden.

### *Tijdelijk herstellen van bestratingsopdruk*

Medewerkers van de gemeente Velsen besteden ieder jaar veel tijd aan herstelwerkzaamheden van bestratingsopdruk. Dit zijn tijdelijke maatregelen die voor de korte termijn een oplossing bieden. Voor de langere termijn zal je op deze manier de overlast en opdruk niet wegnemen.

### *Structurele oplossingen*

In plaats van te kiezen voor tijdelijke maatregelen kan de gemeente ook structurele maatregelen nemen.

- Bestaande groeiplaatsen kunnen verbeterd worden zodat het wortelpakket meer ruimte en voeding krijgt.
- Wortelzones kunnen overbrugd worden met een dragende constructie
- Het fiets- of voetpad kan worden verlegd zodat het oude pad als groenstrook gevormd kan worden. Hiervoor moet wel ruimte in de omgeving zijn om het betreffende fiets- of voetpad omgelegd kan worden.
- Boomwortels, niet dikker dan 5 cm, kunnen mogelijk verwijderd worden. Hiervoor moet wel een boomdeskundige vooraf over geadviseerd hebben.
- Bij herinrichting en renovatie kan er overwogen worden om de bomen te vervangen. Hierbij moet kritisch gekeken worden naar de in te richten groeiplaats en de te kiezen boomsoort zodat er geen herhaling in de toekomst zal plaatsvinden.

### *Bestratingsopdruk bij particulieren*

Een gemeentelijke boom kan met zijn wortels ook bij een particulier zorgen voor bestratingsopdruk. Bij bestratingsopdruk op particulier terrein zal de gemeente geen maatregelen uitvoeren. Als blijkt dat er meer schade is ontstaan door de wortels van een gemeentelijke boom, zal per incident afgewogen worden of er maatregelen nodig zijn. Het behoud en de gezondheid van de boom staat hierbij in principe altijd voorop.

### *Monumentale en waardevolle bomen*

Als er bij waardevolle of monumentale bomen bestratingsopdruk ontstaat zal er in principe altijd voor behoud van de boom gekozen worden. Dat betekent dat tijdelijke maatregelen de minst rigoureuze maatregelen zullen zijn. Dit zal per situatie beoordeeld worden.